

ΚΟΡΙΝΝΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΛΑΜΠΡΟΣ ΕΥΓΛΩΗΣ

Ευδρομέτης: 'Εν 'Ελλάδι, αρ. 8 ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ αρ. 12. — Ἐκαστὸν φυλ. τιμᾶται λ. 10. — Γραφεῖον Κ. ο. ρ. ν. η. — Ἐν τῷ τυπ. τῆς Κ. ο. ρ. ν. η. — Αἱ τῶν περιοδικῶν ἀπορῶσαι ἐπιστολαὶ διευθύνονται πρὸς τὸν ἐκδοτὴν.

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΙΩΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΠΡΩΙΜΩΝ ΓΑΜΩΝ

Ἐπιστολὴ Β. Φραγκλίου πρὸς τὸν Ἰωάννην Allegre

Ἀγαπητέ μου,

Θέλεις νὰ σοὶ εἶπω ἐλευθέρως τί φρονῶ περὶ τῶν πρώιμων γάμων, ἢ ἀποκριθῆς ἀλλως εἰς τὰς ἀναριθμήτους ἐπικρίσεις τὰς γενομένας κατὰ τοῦ ἰδικοῦ σου. Δύνασαι ν' ἀναμνησθῆς ὅτι, καθ' ἣν ἐποχὴν με συνεβουλευθῆς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, σοὶ ὑπέδειξα ὅτι δὲν ἐθεώρουν τὴν νεότητά καὶ τῶν δύο μερῶν ὡς κώλυμα τοῦ γάμου· ἀλλὰ τοῦναντίον, ἂν πρέπει νὰ κρίνω ἐκ τῶν διαφόρων συνοικεσιῶν, ἅτινα ἔκτοτε ἐδυνήθην νὰ παρατηρήσω, κλίνω νὰ πιστεύσω ὅτι αὕτη ἡ μεγάλη νεότης παρέχει εἰς τοὺς συζύγους ἀσφαλεστέραν τὴν εὐδαιμονίαν. Οἱ νέοι ἔχουσι γενικῶς τὸν χαρακτῆρα εὐκαμπτότερον, ἐμμένουσι πολὺ ὀλιγώτερον εἰς τὰς συνθηκὰς τῶν ἢ οἱ πρόβεβηκότες τὴν ἡλικίαν· συνοικεῖσθαι λοιπὸν εὐχερέστερον πρὸς ἀλλήλους· ὅθεν ὀλιγώτερον παρ' αὐτοῖς ἐπαναλαμβάνονται τὰντικείμενα τῶν ἐρίδων καὶ σπανιώτερον δίδονται ἀπαρεσκεΐας ἀφορμαί. Οἱ νεαροὶ σύζυγοι δὲν ἔχουσι ἀληθῶς πᾶσαν ἐκείνην τὴν φρόνησιν, ἣν ἀπαιτεῖ ἡ διευθυνσις συνοικεσίου, ἀλλὰ δὲν θὰ λειψώσιν αὐτοῖς ἐν γένει συγγενεῖς ἢ φίλοι ὠρίμου ἡλικίας, πάντοτε διαθεθειμένοι νὰ τοὺς βοηθῶσι διὰ τῶν συμβουλῶν τῶν καὶ πρόθυμοι ν' ἀναπληρῶσι τὴν ἐμπειρικὴν αὐτῶν ἑλλειψιν. Πρώιμος γάμος ἐθίζει ἐνωρὶς τοὺς νέους εἰς βίον καρποφόρον καὶ κανονικόν, εἶνε μάλιστα δυνατόν, νυμφευόμενός τις πρώιμος νὰ προλάβῃ εὐτυχῶς συμβεβηκότα τινὰ καὶ σχέσεις ἐξ ὧν βλάπτεται ἡ υγεία καὶ ἡ ὑπόληψις ἢ καὶ ἀμφότερα. Ὑπάρχουσι μὲν τινες εὐρισκόμενοι ἐν καταστάσει, ἣτις ἀναγκάζει αὐτοὺς ἐνίοτε ν' ἀναβάλλωσι τὴν νυμφευσίν· ἀλλ' ἐν γένει, ἀφ' ὅτου ἡ φύσις κατέστησεν ἡμᾶς ἐπιτη-

δεῖους πρὸς γάμον, ὀφείλομεν λογικῶς νὰ εἰκάσωμεν ὅτι δὲν ἠπατήθη ἐμπνεύουσα ἡμῖν τὸν πόθον. Ἐκ τῶν πολλῶν ἀτόπων, ἅτινα παράγουσιν οἱ ὄψιμοι γάμοι περιορίζομαι σημειῶν τὴν μικρὰν πιθανότητα ἣν παρέχουσιν εἰς τοὺς γονεῖς ὅτι θὰ ζήσωσιν ἀρκούντως ὅπως ἐπιμεληθῶσι τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδῶν: «Τὰ βραδυγέννητα τέχνα καθίστανται ἐνωρὶς ὀρφανὰ» λέγει ἰσπανικὴ τις παροιμία. Ὀλιβερὸν ἀντικείμενον σχέψεων τοῖς εὐρισκομένοις ἐν τοιαύτῃ θέσει. Παρ' ἡμῖν, ἐν τῇ Ἀμερικῇ, νυμφεύονται ὡς τὰ πολλὰ ἐν τῇ πρώτῃ τοῦ βίου τὰ ἡμέτερα τέχνα, ἀπὸ τοῦ μέσου τοῦ σταδίου ἡμῶν, ἀνζάνουσι καὶ προάγονται εἰς τὸν κόσμον· ὅταν δ' ἐπέλθῃ ἡ στιγμή ν' ἀποσυρθῶμεν τῶν φροντίδων τοῦ βίου, χαίρομεν ἔτι, διότι ἔχομεν θελκτικὴν δείλην καὶ τέλος ἐσπεράν ἣτις παρέχει ἡδονικὴν ἀνάπαυσιν. Νυμφευόμενοι νέοι ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν ν' ἀπολαύσωμεν πολυμελεστέραν οἰκογένειαν· καὶ ἐπειδὴ παρ' ἡμῖν συνειθίζεται, ὡς ὑπαγορεύει ἡ φύσις, νὰ γαλουχῇ καὶ νὰ τρέφῃ αὐτὴ ἢ μήτηρ τὰ τέχνα τῆς, ἔχομεν τὴν ἡδονὴν ὅτι δυνάμεθα ν' ἀνατρέφωμεν πλείονα: διὰ τοῦτο αἱ πρόοδοι τοῦ πληθυσμοῦ γίνονται παρ' ἡμῖν ἀσυγκρίτως τῷ λόγῳ ταχύτεραι ἢ ἐν τῇ Εὐρώπῃ. Καθ' ὅλου εἰπεῖν, ἐχάρην πολὺ ὅτι ἐνυμφεύθης καὶ σοὶ ἐκφράζω τὰ εἰλικρινῆ μου συγχαρητήρια. Διὰ τοῦ γάμου ἔλαβες θέσιν, δι' ἣς δύναται νὰ καταστῆς χρήσιμος πολίτης, ἐξῆλθες τῆς καταστάσεως ἐκείνης τῆς διηνεκοῦς ἀγαμίας ἣτις ὑπάρχει τοσοῦτον ἐναντία τῇ φύσει. Ἐν τούτοις πολλοὶ, καὶ τοὶ μὴ ἐξ ἀρχῆς καταδεδικασμένοι εἰς αἰωνίαν ἀπομόνωσιν, ἐπειδὴ ἐβράδυναν ν' ἀποφασίσωσιν, ἐπέραναν τὸν βίον ἐν καταστάσει, ἣτις ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μέρος τῆς ἀξίας αὐτοῦ. Ἐἴς τὸν γάμον κεκαρτεμένοι δὲν ἔχουσι τὴν ἀξίαν, ἣν κέρτται, ὅσα ἐν ἀποσπῆ μέρους πλήρους συλλογῆς. Τί ἀξίζει τὸ ἡμισυ ζεύ-

γους ψαλίδων; Πρὸς τί δύναται νὰ χρησιμεύσῃ; Μόλις πρὸς κατασκευὴν ἀθλίου ζύστρου.

Παρακαλῶ νὰ προσενέγκῃς τοὺς χαιρετισμούς μου εἰς τὴν νεαράν σου σύζυγον καὶ νὰ καταστήσῃς ἀποδεκτὰς τὰς ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας της εὐχάς μου. Εἶμαι γέρον καὶ σύρομαι δυσκόλως· ἄλλως ἤθελον ἐκπληρώσει προσωπικῶς τὴν γλυκεῖαν ταύτην ἐντολήν. Πολὺ μετρίως θὰ ἐξασκήσω τὸ πρόνομιον, ὅπερ ἔχουσιν οἱ γέροντες νὰ συμβουλευώσι τοὺς νεαροὺς τῶν φίλους. Μεταχειρίζου πάντοτε τὴν σύζυγόν σου μετὰ σεβασμοῦ, καὶ θὰ σὲ σέβωνται οὐ μόνον αὐτὴ ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ. Μὴ μεταχειρισθῆς ποτε πρὸς αὐτὴν ἐκφράσιν περιφρονητικὴν, οὐδ' ἀστεϊζόμενος· διότι τοιοῦτοι χαριεντισμοί, καὶ ἂν σπανίως ἐπαναλαμβάνωνται, μεταβάλλονται συγχάκις εἰς σπουδαίας ἐρίδας. Ἔσο ἐπιμελὴς ἐν τῷ ἔργῳ σου καὶ θέλεις ἀποκτήσῃ γνώσεις· ἔσο φιλόπονος, οἰκονόμος καὶ θὰ καταστήσῃ πλούσιος· ἔσο λιτός, ἔχε ἐγκράτειαν καὶ θὰ διατηρῆς καλῶς τὴν ὑγείαν· τέλος ἔσο ἐνάρετος καὶ θὰ εὐδαιμονήσῃς ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἔχῃς πράξῃ πᾶν ὅ,τι ἤρμοζε νὰπραχθῆ πρὸς τοῦτο. Δέομαι τοῦ Ἰησοῦ νὰ εὐλογῆσῃ σέ καὶ τὴν σύζυγόν σου.

Ο εἴνους ὑμῖν
B. ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

Ἐν τῇ σημειώσει, δι' ἧς συνωδύσαμεν τὴν ἐν τῷ 15 φύλλῳ τῆς «Κορίννης» δημοσιευθεῖσαν ἐπιστολὴν τοῦ Φραγκλίνου, ὑπεδείξαμεν ὅτι ὑπάρχει τις ἐπιστολὴ αὐτοῦ, ἀποφαινομένη ὑπὲρ τῶν πρώτων γάμων· τὸ θέμα τοῦτο ἐφερίκυσεν τὴν προσοχὴν φίλων τινῶν, οἵτινες ἐπιμόνος ἐζήτησαν τὴν δημοσίευσιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς. Καὶ ἡ μεναιτήσις δὲν ἐφάνη ἀναξία παραδοχῆς, ἀλλ' ἡ ἐκπλήρωσις ἐγένετο ἐπὶ τῇ πεποιθῆσει ὅτι τοῦ Φραγκλίνου αἱ γνώμαι δὲν θὰ θεωρηθῶσιν ὡς νόμοι· ἢ ἂν καὶ τοῦτο συμβῆ, ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν θ' ἀποβλέπη οὐχὶ εἰς τὸ μέλλον, ὡς ἡ τῶν πολιτικῶν νόμων, ἀλλὰ εἰς τὸ παρελθόν, ἥτοι ὅτι θὰ χρησιμεύσωσι μόνον ὡς ἀπολογία ὑπὲρ τετελεσμένων ἤδη πραγμάτων. Ἄλλῃ τις ἐκδοχὴ φοβοῦμαι μὴ ὑπάρξῃ ἀφορμὴ τολμηρῶν ἔργων καὶ οἰκογενειακῶν φροντίδων.

Σ. Δ. ΒΑΛΒΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΟΣ

Ἡθοποιός

Ὁ διάσημος οὗτος δραματικός ἠθοποιὸς ἐγεννήθη ἐν Ἀργεῖ τῆς Ἑλλάδος, ἐκ πατρὸς μὲν γάλλου ἀξιωματικοῦ τοῦ ἱππικοῦ, συνδοῦ καὶ συμπολεμιστοῦ τοῦ Λόρδου Βύρωνος κατὰ τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα, ἐκ μητρὸς δὲ Ἑλληνίδος. Προορισθεὶς κατ' ἀρχὰς διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν στάδιον, ὁ νέος ἠθοποιὸς, ὃν εἶχον ἀποστείλῃ εἰς Ῥώμην πρὸς σπουδὴν τῆς θεολογίας, παρήτησε τὸ ράσον καὶ κατώρθωσε νὰ εἰσαχθῆ εἰς τὴν ἐν Τουλῶνι δευτερεύουσαν ναυτικὴν σχολὴν, ἣν τάχιστα ἀφῆκε, τῷ 1838, ἐπὶ τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ποθοῦσας ὅπως ὁ νέος Εὐγένιος μεταβῆ εἰς Παρισίους καὶ ἐπιδοθῆ εἰς τὸ ἐμπόριον. Κυριευθεὶς ὑπ' ἀκατασχέτου κλίσεως πρὸς τὰ θεατρικά, καθιέρωσε τότε πάσας τὰς στιγμὰς σχολῆς του εἰς τὸ νὰ φοιτᾷ εἰς τὰ διάφορα δραματικά θέατρα καὶ συνδεθεὶς διὰ φιλίας μετὰ τοῦ διασημοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην δραματικοῦ καλλιτέχνου Κ. Ἀλφρέδου Λυβερῶ ὠνευρέθη καὶ αὐτὸς θέσιν τινα ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς δραματικῆς καλλιτεχνίας. Ἐκτοτε τὸ μικρὸν ἐμπόριόν του παρημελήθη ὑπ' αὐτοῦ, περὶ δὲ τὸ 1834 ἐδοκίμασεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς σκηνῆς φιλοδραματικοῦ τινος θεάτρου, ἐφ' ἧς ὁ Χριστιανὸς καὶ ἄλλοι ἀπεδύοντο κατὰ πρῶτον τότε εἰς τὸν ἠθοποιῶν, καὶ μετὰ ταῦτα διέτρεξε πάντα τὰ θεατρα τῶν παρισινῶν περιχώρων, προσληφθεὶς τέλος εἰς τὸ θέατρον τῆς παραθαλασσίου Βωλονίας. —

Χειροκροτηθεὶς ἀλλήλοδιαδόχως ἐν Βρυξέλλαις, ἐν Βερσαλλίαις, ἐν Τυλώσση καὶ ἐν Λυῶνι, ἐνθα ἀφῆκε τὰς ὠριότερας ἀναμνήσεις, ὁ κύριος Εὐγένιος Καστελλάνος ἐκλήθη, τῷ 1855, εἰς Παρισίους, ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ Ambigu Comique. Αἱ ἀπαρχαί του ἐπὶ τῶν σκηνῶν τοῦ πρωτεύοντος ἐν τῷ δράματι θεάτρου τούτου, ἐγένοντο διὰ τοῦ προσώπου τοῦ Ἀλέξιδος, ἐν τῷ δράματι ὁ Μύλος τοῦ Ἐρημητηρίου, ὅπερ διέπλεσε μετὰ λαμπρὰς ἐπιτυχίας. Ἐκτοτε, τὸ πρόσωπον τοῦ Δομνίκου ἐν τῇ Ἰσθηρίᾳ, τὸ τοῦ Ἀδάμ ἐν τῷ Ἀπολωλότι Παραδείσῳ, τὸ τοῦ Κόμητος ἐν τῷ Ὠραίῳ δράματι τῶν κ. Γκερουλ καὶ Molé, Gentilhomme ἢ Κόμισσα Novail, ἀνύψωσαν τὸν Εὐγένιον Καστελλάνον εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῶν εἰς τὸ κοινὸν προσφιλῶν ἠθοποιῶν. Ὁ Πέτρος καὶ Ἀνδρέας

τῶν Πτωχῶν τῶν Παρισίων, ὁ κόμης Μοντελέονε ἐν τῷ Κατασκόπῳ Ἰσθηλῆς Περιοπῆς· ὁ Βάνδισον ἐν Τοῖς Φυγάσιν, ὁ γεραυσιαστὴς Βιρὸ ἐν τῇ Καλύβῃ τοῦ Γέρω-Θωμά, ὁ Κορνήλιος Ἀγρίππας ἐν τῇ Ἰωάννῃ Γρεῦ, ὁ Δαγοβέρτος ἐν τῷ Περιπλατωμένῳ, ὁ Ἐρρίκος ὁ Γ' ἐν τῇ Δεσποίνῃ τοῦ Μορσώ, παρέσχον αὐτῷ ἐξαιρετοὺς ἠθοποιίας καὶ ἀφορμὴν ἵνα ἐπιδείξηται ἀπαράμιλλον σκηρικὴν εὐφυΐαν. Παραθέσωμεν πρὸς τούτους μετὰ τῶν πρωτοτύπων τούτων διαπλάσεων τοῦ καλλιτέχνου τὸν Fanfan la Tulipe, τὴν οἰκίαν τῆς γεφύρας τῆς Παγαγίας, τὸν Μάξβελ τοῦ εὐφαντάστου κυρίου Ἰουλίου Βαρβιέ, καὶ ἐπ' ἐσχάτων τὸ πρόσωπον τοῦ Δόκτωρος Ἰωσήφ ἐν τῷ Κόμητι δὲ Σὼλ, περικαλήτω δράματι, ἐν ᾧ, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ περιφήμου Φρειδερίκου Λεμαίτρ, ἀπέσπασεν οὐχὶ ὀλιγώτερον ἐνθουσιῶδη τὰ χειροκροτήματα μεμαγευμένου κοινῶ· τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰβρτζεστερὶ ἐν τῇ Κόρῃ τοῦ Ἐπαράτου, τοὺς τέσσαρας διωφόρους χαρακτῆρας, τοῦ Καίσαρος, τοῦ Ἀνδρέα, τοῦ συμβολαιογράφου, τοῦ σιρ Οὐίλλικιμς καὶ τοῦ δόκτωρος Γόρδωνος ἐν τῷ Ροκαμβόλ, καὶ πλῆθος ἄλλων χαρακτῆρων ἐν δευτερεύουσι δράμασι τοῦ νεωτέρου γαλλικοῦ δραματολογίου.

Καλλιτέχνης ἀρίστος σχολῆς, ἠθοποιὸς εὐσυνείδητος, ἀνὴρ τελείας καλλονῆς καὶ μεγαλοπρεποῦς παραστήματος, ὁ κύριος Εὐγένιος Καστελλάνος μελετᾷ μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας τοὺς χαρακτῆρας του, κέκτῃται δὲ εἰς ὑπατον βαθμὸν τὴν τέχνην τοῦ μετασχηματίζειν τὴν μορφήν του. Δράσις δὲ ζωηρὰ καὶ θεομῆ, ἀπαγγελία εὐμέθοδος καὶ μελωδική, φωνητικὸν ὄργανον εἰς ἄκρον εὐάρεστον, καίτοι στερομένου ἐνίοτε ἀναλόγου δυναμείας ἤχου, κατέστισαν τὸν κύριον Εὐγένιον Καστελλάνον ἕνα τῶν πρώτων καὶ συμπληθητικωτέρων ἐκ τῶν συγχρόνων γάλλων δραματικῶν καλλιτεχνῶν.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ) Α. Β. Γ.

ΤΟΣΚΑΝΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ.

Ἡ δέσποινα Ἐλένη κατ' ἀρχὰς ἠγανάκτησεν ἀναφρονίσασα· Ἐνας ἐμπόρος· αὐτὸς περὶ νὰ εἶναι μωρός! Τῇ ἀληθείᾳ ὁ κύριος Μικελίνης ἦτο μὲν ἐμπόρος σίτου καὶ γεννημάτων, πλὴν ἦτο μεγαλέμπορος τῶν εἰδῶν αὐτῶν, ἥτοι αἱ πωλήσεις του ἐγίνοντε

χονδρικῶς καὶ ἐκ πολλῶν κερδῶν. Ἄλλ' ἡ Πιστόγια, κατὰ τὴν δέσποιναν, δὲν ἦτο πόλις, ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν ὀρίζοντά της χάριέν τι νέφος νὰ ἐπιπλῆ, λαμπρύνον τὴν πραγματικὴν εὐτυχίαν τῆς οἰκίας. Ἡ πρὸς τὸν κόμητα μὲν Σίμωνα δυσάρεσκεια ἐποίησεν αὐτὴν ἥστον μὲν δυσκοινώνητον καὶ ὑπερήφανον, πλὴν οὐχ ἥστον ἐθύμωσεν.

Ὀμίλησε δὲ εἰς τὴν θυγατέρα της, εἰς τὴν κρίσιν τῆς ὀποιᾶς εἶχε μεγάλην ὑπόληψιν.

— Δὲν εἶναι ἀδύνατον; ἠρώτησεν αὐτὴ, ὅταν ἐπεράτωσε τὴν ἐκκλησίαν της ἐκείνη.

— Ἀφῆσόν με νὰ σκεφθῶ περὶ τούτου, ἀπεκρίνατο ἡ κόμισσα Φλαβία μετ' ἀδιαφορίας.

Ἡ Ῥόζα εὐρίσκετο εἰς τὸ δωμάτιον τὴν στιγμὴν ταύτην καὶ ἀπεφάσισε νὰ ὀμιλήσῃ ἡ ἴδια εἰς τὴν κόμισσαν. Ὀμίλει δὲ ὀλιγώτερα εἰς αὐτὴν συνήθως ἢ εἰς πᾶσαν ἄλλην τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, διότι ἡ Φλαβία ἦτο πάντοτε σιωπηλὴ, ἀφρημένη καὶ τεθλιμμένη· πλὴν ἡ πονηρὰ γραῖα παρατηρήσασα αὐτὴν ἀμέσως εἰσέδυσεν εἰς τὰ μυστήρια τῆς καρδίας της καὶ τοῦ νοῦς.

ὑπό τινα πρόφασιν ἠκολούθησεν αὐτὴν εἰς τὸ ἴδιόν της δωμάτιον. Ἐκείνη δὲ εἶπεν αὐτῇ τὸν τρεπόμενον ἔρωτα ὑπὸ τοῦ προτεινάντος· τὴν πιστὴν στοργὴν, ἥτις χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς νεαρωτάτης ἡλικίας τοῦ ἱκανοῦ καὶ πολυτίμου του νέου εἰς τὴν μικρὰν καὶ ἀγαπητὴν αὐτῆς σύτροφον· τὴν εἰλικρινεῖαν μεθ' ἧς ἐλύτρωσεν αὐτὴν, καὶ τὸ πάθος τὸ διακοσέστατον, τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε μὲν, μάλιστα δὲ νῦν, καὶ τοι ἀπληπισμένος, ἔχει εἰς τὸ ν' ἀποκτήσῃ αὐτὴν σύζυγόν του. Τῆς Φλαβίας ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ψυχρότης τοῦ προσώπου ἐγαληνίασαν, ἀνεκφραστός δὲ τις λάμψις εὐαρεσκείας διήλθε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν της. Ἐν τῇ μελαγχολικῇ αὐτῆς ὑπαρξίᾳ τοιοῦτος μῦθος εἶχε τὸ αὐτὸ ἀποτελεσμα, ὡς αἰφνιδία τις πνοὴ μεσημβρινοῦ ἀνέμου, ἐπὶ χιονοσκοποῦς τινος κορυφῆς τῶν Ἄλπεων. Ἡ χιών διελύθη καὶ ἀπεκάλυψε ὅτι καὶ ἐκεῖ δύναται νὰ εὐρεθῶσιν ἄνθη ὑπάρχοντά.

Τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, ὅτε ἡ Ἰουστίνα ὑπῆγεν εἰς τὴν κλινὴν της, ἤκουσε κρότον τινὰ εἰς τὴν θύραν. Ἡ γέρθη φοβήθησα μήπως ἡ δέσποινα Ἐλένη ἠσθένησεν. Πλὴν εἶδεν εἰσελθοῦσαν τὴν κόμισσαν Φλαβίαν, καθησυχάσασαν αὐτήν. Καθήσασα δὲ ἡ κόμισσα πλησίον της τῇ εἶπεν ὅτι δὲν οὐχαριστεῖτο οὐδὲ ὀρεξίν εἶχε νὰ κοιμηθῆ τὴν θερ-

μὴν ταύτην θερὴν νύκτα καὶ ἦλθε νὰ λεσχηνεύσῃ μίαν ἢ δύο ὥρας μετ' αὐτῆς. Ἐσιώπητε δ' ἐν τούτοις τὴν πρότασιν τοῦ κ. Μικελίνου, καὶ ἤρξατο νὰ οὐμιλῇ περὶ ἐαυτῆς, περὶ τῆς ἰδίας τῆς ἱστορίας, τοῦ ἐν ἐν τῷ μοναστηρίῳ βίου της, τῶν ὀλίγων ἐβδομάδων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ της πρὸ τοῦ γάμου διελευσῶν, τῶν συμβεβηκότων κατὰ τὸν γάμον αὐτὸν, ἐν συντομίᾳ, ἔδειξεν ἰκανὴν προθυμίαν ἢ ἔρημος ἐκαίην ζωῆ, ἢ κενὴ ἐκαίην καρδίαν νὰ προσεγγίσῃ ἐαυτὴν εἰς τῆς Ἰουστίνης τὴν τρυφερωτέραν καὶ γλυκυτέραν ὑπαρξίν.

— Σοὶ λέγω ὅλα ταῦτα, εἶπεν ἡ Φλαβία, διὰ νὰ προφυλάττεσαι. Δὲν ἤθελον νὰ προξενήσω ἐμπόδια, ὅτε τὸ συνοικέσιον μεταξὺ σοῦ καὶ τοῦ κόμητος Σίμωνος διεπραγματεύετο· τοῦτο ὅμως ἐφάνη ὡς μία προδοσία εἰς τὴν μητέρα μου, ἥτις ἐπεισε τὴν καρδίαν της νὰ σᾶς ἀποτρέψῃ ἀπὸ τοῦ συνοικεσίου τούτου· καὶ ἐγὼ δὲ ἐσκέφθην ὅτ καὶ ἀνευ τούτου τοῦ γάμου ἠδύνασθε νὰ εὐτυχήσετε, διότι ἐγνώριζον πόσον ἀγαθὴ καὶ ἀπλὴ κόρη εἴσθε—ἤδη δὲ εἴσθε πάλιν ἐλευθέραι, καὶ σᾶς προτρέπω νὰ μὴ πείθεσθε νὰ ὑπανδρευθῆτέ τινα, τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζετε ἢ τὸν ὁποῖον γνωρίζετε μὲν ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ ἀγαπάτε. Καλλίτερον θάνατος παρὰ συνοικέσιον ὡς τὸ ἰδικόν μου· ὁ σύζυγός μου εἶναι μὲν ὄντως πλούσιος καὶ εὐγενής, δηλ. ἐξ οἰκογενείας καταγομένης ἐξ εὐγενεστέρων προγόνων τῶν ἐδικῶν μου, πλὴν ἐάν ἕνας *facchino* (ἀχθοφόρος) μὲ ἠγάπα, ἤθελε μὲ καταστήσει εὐτυχέστεραν.

Ὅτε δ' ἡ κόμισσα Φλαβία ἐτελείωσε τὴν λόγον καὶ ἄφησε τὴν νεάνίδα, τὰ χεῖλή της ἦσαν ὠχρότατα ἐκ τῆς συγκινήσεως, μεθ' ἧς ὠμίλησεν. Τὴν ἐπιούσαν δὲ παρεκάλεσε τὴν μητέρα της νὰ ἴδῃ αὐτοπροσώπως τὸν κ. Μικελίνου, καὶ ἐάν εὐχάριστῆθῃ διὰ τε τοὺς τρόπους καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ αὐτοῦ νὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν ἀντίπραξιν εἰς τὴν πρότασιν του.

Ἡ δέσποινα Ἐλένη συνήνεσε νὰ πράξῃ οὕτω. Ἡ συνδιάλεξις λοιπὸν ἔσχε μέγα ἀποτέλεσμα· ἡ γυναικεῖα ψυχὴ της συνεκινήθη ὑπὸ τῆς ὠραιότητος καὶ τῆς γενναιοπρεπείας τοῦ μὴ ἔχοντος μὲν τίτλους εὐγενείας ἀλλὰ πραγματικῶς εὐγενοῦς τούτου ἔραστοῦ. Τοσοῦτον δὲ σεβασμῶς οὗτος ἐφέρθη, καὶ τοι μεγάλην θυσίαν ἐποίησε, χάριν ἐνώσεως τοῦ μετὰ μίας βλαστοῦ

τῶν Βεντιβολίων, καὶ οἱ τρόποι του, οἱ λίαν εὐγενεῖς, καὶ οἱ λόγοι του, οἱ λίαν γλυκεῖς, ἀντηχοῦντες τὴν φοικώδη γηθοσύνην τῆς νεανικῆς τῶν ἐρώτων ἡλικίας, ἐθάμβωσαν τὴν κυρίαν Ἐλένην τοσοῦτον, ὥστε ἐκαίην ὑπερησθεῖσα ἐντελῶς κατένευσεν.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἡ δέσποινα Ἐλένη μετὰ σοβαρωτάτου ἤθους ἀπηύθυνε τὸ ἐξῆς δίλημμα εἰς τὴν Ἰουστίνην. Τῇ εἶπε δηλ. ὅτι, ἡ ὀφείλει νὰ ζῆσῃ ἀγάμος μετ' αὐτῆς, καὶ νὰ περιποιῆται αὐτὴν τὴν κυρίαν Ἐλένην, δηλ. μέχρι τοῦ θανάτου της, καὶ μετὰ τὸν θάνατόν της, ἵνα μὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου καὶ τῆς Καρολίνας, θὰ ἔχῃ ἰκανὰ χρήματα νὰ ζῆ ἀνεξάρτητος, ἢ ... νὰ ὑπανδρευθῇ τὸν νέον Μικελίνου, τοῦ ὁποῖου τὴν πρότασιν ἀνέφερον εὐχαρίστως εἰς τὴν Ἰουστίναν.

— Τὸν γνωρίζετε νομίζω; διότι ἐξῆς εἰς τὴν γειτονίαν σας.

Εἰς τὰ χεῖλη τῆς Ἰουστίνης ἤνθισε μειδίαμα, πλὴν ἡ δέσποινα Ἐλένη δὲν τὸ παρετήρησε καλῶς· προσέθεσε δέ· Τί θὰ ἀποκριθῆς λοιπὸν;

— Εἶναι δυνατόν νὰ μὲ ἀφήσετε ν' ἀποκριθῶ, ἀφοῦ ἴδω τὸν κύριον Μικελίνου δις ἢ τρίς;

Ἡ δέσποινα Ἐλένη ἐθεώρησεν αὐτὴν ἐξεστηκυῖα καὶ ἀνήσυχος, καὶ δὲν ἤξευρε τί νὰ εἴπῃ· Ἐπειτα ὅμως θεωρήσασα αὐτῆς τὴν ἀθωότητα καὶ ἀναμνησθεῖσα τῆς μητρὸς της τὴν καταγωγὴν, ἧς ἔνεκεν δὲν ἠδύνατο νὰ κρίνῃ ἀκριβῶς κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἐθιμοτυπίας ἐδικαίωσε τὴν προστατευομένην της καὶ τὴν ἐσυγχώρησεν.

Μετὰ τρεῖς μῆνας ἔπειτα ἡ Ἰουστίνη καὶ ὁ Κάμηλος Μικελίνος ἐνυμφεύθησαν. Ἐγένοντο ἀνδρόγυνον ἥσυχον καὶ εὐτυχὲς καὶ κατόκησαν εἰς Σαν—Βενεδέτον, παρὰ τὴν ἐκκλησίαν, ἐνθα ἡ εἰκὼν τῆς μητρὸς της εἶχε τεθῆ. Οὐδεὶς ἦτο παρὼν ἐκτὸς τῆς δεσποίνης Ἐλένης, τοῦ Ἡγουμένου καὶ τῆς δεσποίνης Γασπάρας· ἐνοήθη παρ' ὅλων ὅτι τὸ συνοικέσιον τοῦτο παρέλυσε πάντα δεσμόν μετὰ τὴν οἰκογένειαν τῶν Βεντιβολίων· πλὴν πνοὴ τις ἰσχυρὰ βίου ζωογονοῦντος εἰσέπνευσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἰουστίνης, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὴ ἠδιαφόρει πρὸς ταῦτα. Ἡ γλυκεῖα ἀκτίς τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐλπίδος κατεκρούεσε τὴν διάνοιάν της εἰς πᾶσαν τὴν πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν ζωὴν της. Δὲν ἦτο πλέον ἐξησθενημένη, κα-

ταταβεβλημένη καὶ ἀσθενὴ κόρη, ἀλλ' ἦτο γυνὴ ἀγαπῶσα καὶ ἀγαπώμενη, σύζυγος καλλίστη, καὶ ἡ ζωογόνος πηγὴ τῆς οἰκογενείας της.

Δύω ἔτη μετὰ τὸν γάμον τοῦτον, τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεως, τοῦ 1861, ἡ Ρόζα ἴστατο πάλιν ὑπὸ τὰ δένδρα τῶν Κασσινῶν. Ὁ δὲ Βέππος, ὅστις εἶχε τὸ θλιβερώτατον βλέμμα ἀνδρὸς νυμφευμένου, ἴστατο παρ' αὐτῆς μετὰ τὸ αἰώνιον σιγᾶρον του εἰς τὸ στόμα, κρατῶν χρόνον διὰ τῶν κανονικῶν του φουσημάτων εἰς τὸν χειμάρρον τῶν εὐγλωττιῶν τῆς Ρόζας. Τότε αὐτὴ ὠμίλει περὶ πολιτικῆς καὶ τῶν μεγάλων μεταβολῶν τῶν γενομένων ἐν Φλωρεντία κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη.

— Βλέπεις, εἶπεν, ὅτι ὁ λαὸς δίδων τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὴν κυβέρνησιν πράττει τὸ αὐτὸ ὡς νὰ χύσῃ νέον αἷμα εἰς τὰς φλέβας τοῦ γέροντος. Τὰ πάντα προβαίνουν ὁμοιοτρόπως, πλὴν μετὰ νέαν ζωὴν. Εἶναι δὲ οἱ ἄνθρωποι τόσο ὑπερήφανοι εἰς τὴν ὑποταγὴν των πρὸς τοὺς νόμους, τοὺς ὁποῖους ἔκαμον οἱ ἴδιοι, ὅσον ἐγὼ εἶμαι, ὅταν μεταχειρίζωμαι φόρεμα καὶ στενὸν ἂν εἶναι, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἔκαμα δι' ἐμαυτὴν. Δὲν ἠμπορῶ ποτὲ νὰ φορῶ φόρεμα, τὸ ὁποῖον μία ράπτρια μ' ἔκαμε· δὲν θὰ ἡσυχάσω, ἕως οὐ τὸ ἐπιδιορθώσω κατὰ τὴν ἰδίαν μου ὄρεξιν.... Ἄ... νάτους» ἐφώνησεν αἰφνης!

Τὸ αὐτὸ δὲ παλαιομαζῖον μετὰ τὸν αὐτὸν ἀπόπληκτον ἀμαξηλάτην καὶ τοὺς γηραιούς ἵππους του ἐκυλίετο τὴν στιγμὴν ἐκαίην θορυβωδῶς καὶ παραπλευρῶς τούτων. — Ἡ δέσποινα Ἐλένη ἐπίσης καθημένη ἐν αὐτῷ ὠμίλει πρὸς ὠραίαν τινα καὶ μεγαλοπρεπῆ κυρίαν, κομψῶς ἐνδεδυμένην, τὴν ὁποῖαν ἐκτὸς τῶν γλυκεῶν αὐτῆς ὀμμάτων, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἦτο ἡ Ἰουστίνη. Ἀπέναντι αὐτῆς ἦτο ἡ Φραγκίσκη, πολὺ καλῶς διατηρουμένη καίτοι λίαν πεζῶς ἐνδεδυμένη, ὡς τροφός, καὶ εἰς τοὺς βραχίονάς της κρατοῦσα νήπιον κοιμώμενον.

— Τί ὠραία ποῦ εἶναι! εἶπεν ὁ Βέππος, δεικνύων τὴν Ἰουστίνην.

Ἡ κόμισσα Σίμωνος ἔδειξεν, ἐάν ἐνυμφεῖτο τὸν κόμητα Σίμωνος Φλαβία. Τώρα εἰμπορῶ νὰ ἔχω πεποθήσει εἰς τὸν αὐτὸν μου.

— Σὺ; ἐψιθύρισεν ὁ Βέππος.

— Τί σὲ μέλλει; εἶπεν ἡ Ρόζα, γελῶσα μυ-

στηριωδῶς, ἀλλὰ βλέπεις, μύλον ὅτι ὁ κόμητος Σίμωνος ἦτο πλούσιος, πολὺ πλούσιος, αὐτὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν ἀγαπήσῃ. Ὁ σύζυγός της εἶναι πλούσιος βέβαια, ἀλλ' εἶναι καὶ τόσο καλός, ὥστε δύναται αὐτὴ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ, καὶ ἡμεῖς αἱ γυναῖκες εἴμεθα δυστυχεῖ πλάσματα, τίποτε δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἀνευ ἀγάπης. Οἱ ἄνδρες εἶναι διαφορετικοί· πάντες εἶναι ἰχθύς καὶ ἐμβαίνουν εἰς τὴν φωλεάν των· ἀλλ' αἱ γυναῖκες πρέπει ν' ἀγαπῶνται, ἄλλως τὸ αἷμα των τρέπεται εἰς ὄζον... ἐρωτήσατε τὴν Φραγκίσκην».

Δ. Π. ΠΑΙΟΠΟΥΛΟΣ
καθηγητής

ΟΡΦΑΝΟΥ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

Ἄβθε τὰ ἐγγραφα ταῦτα καὶ ἀνάγνωσον, ἔλεγεν ὁ κόμητος Ἀντώνιος ἡμέραν τινα πρὸς τὸν υἱὸν του Ἐρρίκον.

Οὗτος ἔλαβε ταῦτα καὶ προσηλώσας τὰ βλέμματα ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος Ὀρφαροῦ Ἀπομνημονεύματα! ἀνεφώνησε.

— Δυστυχοῦς νέου, ὑπέλαβεν ὁ κόμητος, ὅτι ὡς υἱὸν ἠγάπησα, προτοῦ σύ γεννηθῆς. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς σου ἀπαρτήρητος ἐγκατέλειψεν ἐμὲ καὶ τοὺς τόπους τούτους, οὐδὲ τὸν εἶδον πλέον. Ἐν τῷ δωματίῳ του εὗρομεν τὰς ὀλίγας σελίδας, ἃς ἔχεις ἀνά χειρας καὶ οὐδὲν πλέον. Ἐν εἶδῃ προμετωπίδος, ὡς βλέπεις, ὑπάρχει ἐπιστολὴ πρὸς ἐμὲ ἀπευθυνομένη. Ἀνάγνωσον.

Καὶ ὁ Ἐρρίκος ἀνέγνωσε.

Κύριε Κόμη!

Μοὶ ἐσώσατε τὴν ζωὴν καὶ τὸ δὴ σπουδαιότερον τὴν τιμὴν· μετὰ ἀγάπης νὰ ἐντροπήσω ἐπὶ εἰκοσι μῆνας εἰς τὰ γλυκύτατα ἐκεῖνα φίλτρα, ἃ τινὰ παῖς ἔτι ἐδοκίμασα μόνον ὅσον ἤρκει νὰ αισθανθῶ τὴν θλίψιν ὅτι τὰ ἀπόλεσα. Τὸ συμβᾶν, ὅπερ σήμερον χαράσσει τὴν εὐτυχίαν σας, μοὶ ἐπιτρέπει ν' ἀκολουθήσω τὴν τύχην μου. Σᾶς ἐγκαταλείπω—ἴσως διὰ παρτός! σκεθῆτε με πῶς ὁ θάρρος, καθὼς δὲν αισθάνομαι ἐμὰ τὸν τόσῳ ἰσχυρὸν, ἵνα σᾶς εἴπω προφορικῶς πᾶρ ὅτι μοὶ ὑπαγορεύει ἡ καρδίαν μου.—Τὰ ἐγγραφα ταῦτα εἶναι τὰ ἀπομνημονεύματά μου. Ἀναγνώσατε αὐτὰ πρὸς τὸν υἱὸν σας, ὅταν οὗτος, διαρύσας τὸ μεταξὺ παιδικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας διάστημα, εἰσέλθῃ εἰς τὸ στάδιον ἐκεῖνο τῆς ζωῆς, καθ' ὃ αἱ

αυξηθῆσαι σωματικαὶ δυνάμεις καὶ τὸ πῦρ τῆς γαστρασίας ὠθοῦσιν εἰς ἐπιθυμίας ἀχαλιωτῶν ἐλευθεριῶν καὶ ἐρίοτε ἐν μέσῳ τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν καὶ πρὸ πάντων τῆς πατρικῆς ὑπεροχῆς. Τὰ συμβάρτα μου θὰ τὸν διδάξωσιν, ὅτι πικρὰ καὶ δύσβατος εἶναι ἡ ὁδὸς τοῦ εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δουλείας ἐγκαταλειπομένου κειρίου, ὅτι εἶναι πλάνη τὰ ἐλπίζειν εὐδαιμονίαν μεγαλειτέραν τῆς οἰκογενειακῆς, ὅτι οὐδεμία ἀγάπη παραβάλλεται μὲ τὴν τῆς μητρὸς, καὶ τέλος ὅτι οὐδεὶς γίλλος εἶναι πιστότερος τοῦ πατρὸς.—Χαίρετε.

ΙΟΥΛΙΟΣ.

οἱ γονεῖς μου.

Ἡ ἀνεκλάλητος χαρὰ δύο συζύγων, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως τοῦ ποωτοτόκου αὐτῶν, ἀναφλέγει τοὺς παλμούς νεοῦ ἔρωτος!—Ἐγεννήθη, φιλάσθενος, ἀλλ' ἐν τῷ διαστήματι τριῶν ἐτῶν ἀνηρχόμεν ἄνευ μετὰ τῆς αἰγὸς μου τὰ ὀλισθηρὰ ὄρη, εἰς πέντε ἔπαιζον εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἐπὶ τῆς ῥάχως τοῦ ἵππου μου, εἰς ἑπτὰ ἔλαβον τὸν στέφανον, ὅστις ἐδίδετο ὡς βραβεῖον εἰς τὸν ἀριστεύσαντα ἐκ τῶν παιδῶν τοῦ χωρίου μου, εἰς τὸ τρέχειν καὶ κολυμβᾶν. Τόσον ἦσαν ἰσχυρὰ τὰ γάλα καὶ αἱ φροντίδες τῆς μητρὸς μου ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ θέλησις καὶ ἡ τέχνη τοῦ πατρὸς μου. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην πρὸς τὰς ἀσκήσεις τοῦ σώματος προσετίθεντο βαθυμῆδον καὶ αἱ τοῦ νοός. Ν' ἀναγινώσκω, νὰ γράφω, ν' ἀριθμῶ, νὰ ἐξηγῶ διάφορα τῆς φύσεως φαινόμενα, νὰ δέωμαι τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ψαλμῶν τοῦ προφήτου, νὰ περιγράφω τὰ θαυμάσια τῆς κτίσεως, διὰ τοῦ τόπου τῶν μεγάλων ποιητῶν, τὰς ἀπαρχὰς τῆς μουσικῆς, καὶ τοῦ σχεδίου. . . . Ταῦτα πάντα ἐγνώριζον δεκαετῆς. Καὶ πῶς! Θαυμάζω ὡς αἰεὶ τὸ ἐνθυμούμαι. Οἱ γονεῖς μου διένεμον μετὰ τῶν τοὺς κόπους πρὸς ὀφελός μου, ὥστε ἡ μὲν μήτηρ μου ἐξεπαίδευε τὴν καρδίαν, ὁ δὲ πατήρ μου τὸ πνεῦμα, καὶ ἀδιακόπως χωρὶς νὰ κουρασθῶ ἢ στενοχωρηθῶ, καθότι δὲν ἐγνώριζον εἰμὴ τὸν οἶκον, τὸν ναὸν, τὸν περίπατον καὶ τὰς διασκευάσεις. Δὲν μὲ ἐτάραττε τὸ αὐστηρὸν βλέμμα τοῦ παιδαγωγοῦ, οὐδὲ ἔθραυον τὰ ὀστά μου, ἐπὶ μακρὸν καθήμενος εἰς μηχανικὰς ἐργασίας. Τὰς μαγευτικὰς προῖτας, καθ' ἃς καθήμενος μετὰ τοῦ πατρὸς μου, ὅτε μὲν ἐπὶ τινος σωροῦ λίθων, ὅτε δὲ ἐπὶ τῆς παραλίας, αἱ συνεταὶ ἀπαντήσεις δὲν ἐζήτουν ματαιῶς τὰ παρακολουθοῦντα «διατί!» Τὰς γλυκυτάτας ὥρας τῆς ἑσπέρας, αἱ διηγήσεις τῆς μητρὸς μου μὲ ἐκίνουν τὰ δάκρυα καὶ τὸν πόθον πρὸς ἀπόκτησιν τῆς δόξης! Ὅποια ἰδέαι μὲ καταλαμβάνον, ὅταν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ἐπέσυρον τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ. Ποσάκις εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ θανάτου, δὲν ἐζήτησα παρὰ Θεοῦ τὴν χάριν, ὥστε οὐδεὶς τῶν τριῶν ἡμῶν ν' ἀποθά-

νη οὐδὲ στιγμὴν πρὸ τοῦ ἄλλου. Ἐγὼ ἐν αὐτοῖς, ὡς ἐκεῖνοι ἐν ἐμοί. Ὁ Θεὸς δὲν εἰσῆκουσε τὴν δέησιν τοῦ πάθους! . . . Ὁ πατήρ μου ἔπεσε πρῶτος τρωθεὶς ὑπὸ χολέρας. Μετεφέρθη διὰ τῆς βίας ἐκ τοῦ δωματίου μου εἰς τὴν κατοικίαν τῶν συγγενῶν μου. Οὐδεὶς ἠθέλησε νὰ ξενίσῃ τὴν μητέρα μου διότι ἐνηγκαλιζέτο τὸ πτώμα τοῦ πατρὸς μου καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ ὥρας ἦτο κεκλεισμένη μετ' αὐτοῦ. Πόσον ὑπέφερον ἡ δυστυχῆς ἐκείνη γυνὴ! «Ἀναλογιζομένη σέ,» μοι ἔλεγεν ἡμέραν τινα, «ἀπετρέπη νὰ δώσω καὶ τὴν τελευταίαν ἀναπνοὴν ἐπὶ τοῦ προσφιλοῦς νεκροῦ τοῦ πατρὸς σου». Τέλος ἀνεψήθη καταφύγιον καὶ εὐρέθη ὁ θέλων νὰ δώσῃ χριστιανικὴν ταφὴν εἰς τὸν ἀποθανόντα οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ μὲ ἀποτρέψῃ νὰ εἰσέλθω πρῶτος εἰς τὸ δωματίον. Τί ἔποιαζα ἄγνοῶ . . . τεσσαράκοντα ἡμέρας διήνυσα εἰς τὸ καταφύγιον μετὰ τῆς μητρὸς μου. . . Ἀχ! πόσα δάκρυα.

Ἡ δυστυχῆς διετηρεῖτο ἐν τῇ ζωῇ δι' ἐμὲ, τὸν μόνον θησαυρόν της· ἀλλ' ἀπονοήτοι περιστάσεις, ἡ ἰσχυρὰ καὶ βαθμιαία θλίψις τόσῳ βαθέως τῇ εἶχον σπαράξει τὴν καρδίαν, ὥστε δὲν ἀνέλαβε πλέον τὴν γαλήνην τοῦ πνεύματος καὶ τὴν ὑγίαν τοῦ σώματος.

Ἐκ τῆς ἐξοχῆς μετεφερομένη εἰς τὴν πόλιν. Ἦτο ἡ νύξ τῶν Χριστουγέννων· δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς μου. Ἡ χιών ἀνῆρχετο μίαν πῆχυν τῆς ἐπιφανείας τῶν στεγῶν. Εἰς τὸ αὐτὸ δωματίον ἐκοιμώμεθα ἐγὼ καὶ ἡ μήτηρ μου. Περὶ τὸ μεσονύκτιον—τὸ πρῶτον ἴσως ἐν τῇ ζωῇ μου—ελαφρὸς θόρυβος μοῦ διακόπτει τὸν ὕπνον. . . . Τίς εἶναι; φωνάζω. Οὐδεὶς ἀπαντᾷ. Ψηλαφῶ τὴν κλινὴν τῆς μητρὸς μου, ἦτο κενή! Τρομερὰ προαισθήσις ἐτάραξε τὴν ψυχὴν μου καὶ «Μήτηρ, ποῦ εἶσαι;» φωνάζω καὶ πάλιν. Τὴν στιγμὴν ταύτην εἰσέρχεται εἰς τὸ δωματίον τετυλιγμένη εἰς λευκὴν σινδόνά καὶ μὲ φωνὴν διακεκομμένην «Ἐσὺ τίς, μοι εἶπεν, ἀποθνήσκω.»

—Ὅχι, δὲν ἔχει, δὲν δύναται νὰ ἔχη οὕτως! ἐκτός ἐμαυτοῦ ἀνέκραξα. Τί ἔχεις;

—Φλόγα, φλόγα ἐδῶ . . . ἐδῶ εἰς τὴν καρδίαν . . . ἀποθνήσκω . . . Ὁ Θεὸς ἄς σε εὐλογῆσῃ . . . ὁ πατήρ σου μὲ περιμένει ἐκεῖ ἑπάνω . . .

—Τί εἶν' αὐτὰ; ἐφώνησα διακόπτων αὐτήν.

—Ἐδῶ δὲν ἀναπνεῖ τις, ἐξήκολούθει, ἀποθνήσκω. Ἡμίσειαν ὥραν περιεπλανώμενη εἰς τὴν αὐλὴν ἐπὶ τῆς χιόνος, ἀλλὰ τὸ πᾶν, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ χιών, εἶναι φλόξ.

Ἐξέρχομαι κρούσας τὴν θύραν τοῦ γείτονός μου «Πρὸς Θεοῦ, φωνάζω, ζητήσατε ἱατρὸν ἢ μήτηρ μου ἀποθνήσκει.»

—Πραῦνθητι, Ἰουλίε, μοι ἀπήντησεν οὗτος, μὴ φοβεῖσαι. Ἐρχομαι εὐθύς. . . Ἐν τούτοις θέσον ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς ὀλίγην χιόνα.

Λαμβάνω χιόνα καὶ εἰσέρχομαι εἰς τὸν κοιτώνα.

—Δὲν ἔχω ἀνάγκην χιόνος, οὐδὲ ἱατρῶν, τέκνον μου, μοι εἶπεν ἡ μήτηρ καθήμενη ἐπὶ τῆς κλίνης. Δὲν ἐπιθυμῶ ἢ ἱερέα . . . διότι ἀποθνήσκω. . . Ἐάν ὑπάρχη υἱὸς ἀγαπῶν μὴν μήτέρα του, ἄς σκεφθῇ τί ἀποτέλεσμα ἔφερον αἱ λέξεις ἐκεῖναι ἀποθνήσκω. Ἡ δυστυχῆς μὲ ἠσπάζετο, μὲ νύλλοι καὶ συνεχῶς μοι ἔλεγεν αἶναι αἱ τελευταῖαι στιγμαί, τέκνον μου. . .

Ἐλεγεν ἀληθῶς: Ἦλθεν ὁ ἱατρός καὶ ἀκολουθῶν ὁ ἱερεὺς καὶ ἀμφότεροι ἀπεφάσισαν, ὅτι ὦφελον ν' ἀποσπασθῶ ἀπ' αὐτῆς. Δι' ἀπάτης δὲ μὲ ἐκλείσιν εἰς ἐκπαιδευτήριον. Ἐκεῖ ἔμαθον ὅτι ἡ μήτηρ μου ἐνοσηλεύετο εἰς τι φρενοκομεῖον ὡς τραλιή. Τρεῖς μῆνας μετὰ ταῦτα ἀκούω συμπληθῆν τὴν λέγοντα πρὸς ἕτερον «Ἡ μήτηρ τοῦ Ἰουλίου ἀπέθανεν». Εἰς τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην εἰδήσιν φωνάζω ὡς μανιώδης, ῥίπτομαι κατὰ γῆς, ποιῶ ἀπόπειραν αὐτοκτονίας, ἄλλο δὲν ἔδύνατο νὰ μὲ καταπραῦνη ἢ ἐπιβεβαίωσις ἐκιστόματος τῶν ἀνωτέρων τοῦ ἐκπαιδευτηρίου ὅτι αὐτὴ εἰσέτι ζῇ καὶ ὅτι εἰς ὀλίγας ἡμέρας θὰ μοι ἐπιτοαπῇ νὰ τὴν ἴδω. Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἐφθασὲν ἡ ὥρα τοῦ περιπάτου. Δὲν δύναμαι νὰ ὑπάγω, καθότι μὲ ἀφήρεσαν τὸν πῖλον. Φθάνει ἡ ὥρα τῆς ἀναπαύσεως καὶ ἐπανευρίσκω τὸν πῖλον. . . φέροντα πένθος. Ἐνόμισα ὅτι θ' ἀποθάνω ἐκ τῆς θλίψεως. . . καὶ ὅμως δὲν ἔκλαυσα. Ἐστρεψά τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Θεόν, κατεκλίθην δεόμενος καὶ μὲ τὴν δεξιὴν εἰς τὰ χεῖλη ἀπεκοιμήθην. Θαῦμα πίστεως!

τὸ ἐκπαιδευτήριον.

Ἡμῖν δωδεκαετῆς. Εἶναι σκληρότατον νὰ μεταλλάξῃ τις τὴν ἐλευθερίαν τῆς παιδείας, τὸν ἀέρα τῶν ὁρέων καὶ τὴν ἡρεμίαν τῶν ἡσπῶν μὲ τὰ περιορισμένα ὄρια δωματίου, μὲ τὸ στενὸν διάστημα αὐλῆς καὶ μὲ τὴν ἐπιβαλλομένην ἀκίνησιαν ἐν τοῖς θρανίοις τοῦ σχολείου. Καὶ ὅμως ἡ μονότονος αὐτὴ ζωὴ ἔχει καὶ τὰ θελγῆτρά της, ἅτινα εὗρον εἰς τὴν ἀφοσίωσιν ἀγαθῶν φίλων, εἰς τοὺς ἐνθαρρυντικὸς λόγους διδασκάλου καὶ εἰς τὰς συνετὰς συμβουλὰς διευθυντοῦ. Ἡρεσκόμην νὰ πρωτεύω μετὰ τῶν πάντων, ἀλλὰ, προϊόντος τοῦ χρόνου, γενόμενος φιλόσοφος, ἐλυπούμην βλέπων ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἐκείνου κόσμου, ναναφύωνται καὶ ἀναπτύσσονται τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ πάθη ἐκεῖνα τὰ ἀποκαθιστῶντα δυστυχεῖς τὰς πεπολιτισμένους κοινωνίας. Ἡ πρὸς δόξαν ἐπιθυμία μου μὲ ὤθει πρὸς τὴν μελέτην τοσοῦτον, ὥστε ἐν αὐτῇ εὕρισκον τὴν λήθην τῶν θλίψεών μου καὶ ἐξ αὐτῆς ἠρούμην πᾶσαν παραμυθίαν. Εἰς τὴν προσέγγισιν ὅμως τῆς προσφιλοτέρης ἐποχῆς τοῦ εἰς ἐκπαίδευσιν εὐπορομένου νεοῦ, παρεδίδομην εἰς λυπηρὰν μελαγχολίαν, καὶ καθ' ἣν ἡμέραν οἱ συμμαθηταὶ μου ἐνετρώσαν εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν συγγενῶν τῶν, καὶ ὡς δεῖγμα ἀβρό-

τητος, εὐγνωμοσύνης καὶ νικητῆς στοργῆς ἐδείκνυον αὐτοῖς τὸν καρπὸν τῆς μελέτης τῶν, καὶ ἀπελάμβανον φιλήματα, δῶρα, ἐγκώμια, ἐγὼ ἐκαθήμην μόνος εἰς τινὰ γωνίαν, καταπατῶν τὸ βραβεῖον, ὅπερ διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ εὐφυίας μου εἶχον ἀποκτήσει καὶ καταρώμενος τὰ γράμματα καὶ τὰς ἐπιστήμας. Οἱ μῆνες τῶν διακοπῶν ἦσαν δι' ἐμὲ κόλασις. Μόνος μετὰ τοῦ ἐπιστάτου μου, ἐνῶ ἐγνώριζον ὅτι οἱ φίλοι μου ἐτέρποντο εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν οἰκογενειῶν τῶν, κατηφῆς καὶ σιωπηλὸς εἰς τὰς κοινὰς στοάς· ὅτε δὲ ἀνεπόλουν τὰς χαροποιὰς ἐκείνας ἡμέρας τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας, θλίψις καταλάμβανε τὸ πνεῦμά μου, ἐκρυπτον τὸ πρόσωπον διὰ τῶν χειρῶν μου, ὑπέπευγον τοὺς στεναγμούς μου, καὶ ὡς εἰς ἀσυλὸν κατέφευγον εἰς τὸ θυσιαστήριον ἵνα προσευχηθῶ. Οἱ μοι! Καὶ ἡ ἱερά αὐτὴ καὶ τελευταία παραμυθία ὦφειλε ταχέως νὰ παύσῃ.

Ἡ πρὸς ἀνάγνωσιν βιβλίων μου μὲ ἔκαμε νὰ περιέλθωσιν εἰς χεῖράς μου βιβλία ψευδοῦς φιλοσοφίας Αἱ διδασκαί, ἄς ἐκ νηπιότητος μου ἐδιδάχθην, εὐρίσκοντο εἰς τρομερὰν διαπάλην μὲ τὰς ἤδη ἀκαλυπτομένας ἢ ἀσθενῆς διάνοιαν δὲν δύναται ἐπὶ πολὺ ν' ἀνθέξῃ ἡ ἀμφιβολία ἐν βραχεῖ κατὰ δάφρισε ὅλον τὸ δικαίωμα οὐτινος ἢ μήτηρ μου ἔθετο τὰς ὑγιεστεράς βάσεις· τότε, ναί, ἐκρούχθην ἐγκαταλειμένος Ἀφοῦ ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὸν ἀνθρώπον τὸ αἰσθητὸν τῆς ἰδίας ἀξίας, ἀρνηθῶμεν τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὅπερ τὸν ἀποκαθιστᾷ εἰκόνα τοῦ Κλάστου, τί πλέον τῷ μένει; Ἐκ βασιλείας τῆς ὑφ' ἡλίου ἀποκαθίσταται ἄτομον τοῦ ἀπείρου χάους· Ἐάν ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ ἐλάττωμα εἶναι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ, ἐσκεπτόμην, ἐάν, ἐγὼ, κατ' οὐδὲν τοῦ κτήνους διαφέρω ἢ κατὰ τὸ λογικόν, ὅπερ μοι χρησιμεῖ μόνον ὅπως μὲ φέρῃ εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσω τὴν ἀθλιότητα μου, τώρα ὅτε οὐδὲν φίλτρον μὲ συνδέει μετὰ τῆς ζωῆς. ἦτις μοι ἀποκατέστη βάρος, οὐδὲν ἄλλο μοι μένει ἢ ν' ἀναζητήσω ἐν τῷ θανάτῳ τὸ μέρος τῶν βεσάνων. Καὶ ἐμελέτησα τὴν αὐτοκτονίαν.

Ὁ ἐπιστάτης μου εἶχε κιβώτιον, ὅπερ περιεῖχε δύο πιστόλια καὶ μικρὸν ζῆφος ἐκλεκτῆς λεπίδος. Λαμβάνω τὸ κιβώτιον, ἀναχωρῶ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, τρέχω εἰς τὰς παιδιὰς, καὶ σταματῶ εἰς περιτειχισμένον τι μέρος . . . εἶναι κοιμητήριον! Αὐτὴ εἶναι ἡ γῆ τοῦ ἀναμένοντος τὸν ἥρεμον θάνατον, εἶπεν διερχόμενος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλήθους ἐκείνου τῶν σταυρῶν, ὁ αὐτόχειρ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ εἰσέλθῃ. Κἀθήμεν παρὰ τινι τάφῳ, λαμβάνω λίθον καὶ τετραγώνιον θραῦν τὸ κιβώτιον ἐξάγω τὸ ζῆφος, ἀκολούθως, ὡς εἰ ἐδοκίμαζον τὴν ἀξίαν τῆς λεπίδος, τὸ πηγγῶν ἐν τινι ὑαλίῳ σταυρῶ . . . Θεέ μου! . . . εἶχον διὰ τοῦ ζῆφους διαπεράσει τ' ὄνομα τῆς μητρὸς μου. . . ἐνόμισα ὅτι τῆς διεπέρασα τὴν καρδίαν. «Συγνώμην» ἐφώνησα

κλινών τὸ γόνυ «συγγνώμη, μητέρα μου... θὰ ζήσω πρὸς ἀνάμνησίν σου.» Καὶ ἐδεήθη.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

I. Σ. ΜΑΝΕΣΣΗΣ.

Ἡ ΜΕΤΡΙΟΦΡΟΣΥΝΗ

Αὕτη καθωραΐζει τὴν ἀρετὴν, ὡς ἡ αἰδὼς κοσμεῖ τὸ κάλλος· συμβαδίζει μὲ τὸ κτηνώδη σαντόν», ὡς ἡ ἐπιείκεια μετὰ τῆς δικαιοσύνης· ὑψοῦ τὴν ἀτομικὴν ἀξίαν, ὡς ἡ λιτότης ἐπανξάνει τὸ μεγαλεῖον· προστίθει εἰς τὰ προτερήματα τὰ αὐτὰ θέλητρα, ἅπερ ἡ εἰλικρίνεια εἰς τὴν μεγαλοφυΐαν· Τί ἐστὶ μετριοφροσύνη; Ἡ βαθεῖα καὶ ἀληθὴς συναίσθησις, ὅτι ἡ τήρησις τοῦ καθήκοντος δὲν εἶναι ἡ φυσικὸν πρᾶγμα, ἡ εἰλικρινὴς ἐπιθυμία τοῦ πράττειν τὰ δεόντα ὡς δεόντα καὶ προάγει τὰ καλὰ ὡς καλὰ, ἐκ οὐδεμιᾶ προσδοκίᾳ ἀνταποδῆς ἐπαίτων ἢ ἐγκωμίων, ἅτινα ἢ ματαωφροσύνη τῶν πολλῶν ἀγαπᾷ. Ὅθεν πολὺ ἀπέχουσι τοῦ νὰ εἶναι μετριοφρονεῖς οἱ τὴν πατρίδα ἐπὶ σταυροῖς καὶ παρασήμοις ἐνεργετοῦντες.

ΔΑΠΑΝΑΙ ΤΟΥ ΣΕΡΒΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἐδα ἀνήθησαν κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ πρώτου πολέμου 1876.

Δά εἰον καταναγκαστικὸν 4,000,000 φλωρίων. φρ. 42,000,000.

Ἐκ εἰσφορῶν ἐκ Ρωσσίας. 960,000.

Κεφάλαιον εἰρεθῆν ἐν τῇ ἰδιαιτέρῃ ταμείῳ τοῦ δολοφονηθέντος ἡγεμόνος Μιχαήλ μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «προσφορὰ πρὸς τὸ ἔθνος μου διὰ τὸν μέλλοντα πόλεμον φλ. 4,000,000

Τόκος ἐννέα εἰσῶν 40,000

Τὸ ὅλον φλ. 440,000 φρ. 4,680,000.

Προῦπολ. ὑπουργείου στρατιωτικῶν. 9,510,680.

Τὸ ὅλον φρ. 24,150,680

Κατὰ δὲ τὴν διάρκεια τοῦ δευτέρου πολέμου 1877.

Δάνειον καταναγκαστικόν, 2,000,000.

Διπλῆτος κηφελικός φόρος ἐπὶ 250,000 πρὸς 30 φρ. 7,500,000

Ἐκ Ρωσσίας κατὰ τὴν σύμβασιν τοῦ μνησ. Σεπτεμβρίου 6,200,000.

Προῦπολογ. ὑπουργείου στρατιωτικῶν 41,650,300.

Ἐθνικαὶ προσφοραὶ καὶ δωρεαί, 4,360,350.

28,710,650.

Ἐν ὅλῳ πρώτον ἔτος 24,150,680.

δεύτερον 28,710,650.

συνολικῶς 52,861,330.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Προσκληθεὶς τις εἰς μορομαγίαν ἠρτήθη, διὸ ὁ ἀντίπαλος αὐτοῦ τῷ εἶπεν ὅτι θὰ τὸν στηλιτεύσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας.

— Πράξον ὅπως θέλεις, ἀποκρίνεται ὁ προσηγορικὸς φίλος τῆς εἰρήνης, κάλλιον νὰ γέμισω δώδεκα ἐφημερίδας ἢ μίαν νεκροθήκην.

Οἱ Ἴνδοι ἐκ δένδρον τιρὸς ὀνόματι κοκκοφοίνιξ καρποῦνται ἄρτον, ὕδωρ, οἶνον, ὄξος, οἰνόπνευμα, γάλα, ἔλαιον, μέλι, ζάχαριν, βελόνας, ἐνδύματα, κλωστὰς, κπέλλια, χοχλιάρια, λεκάρας, καλάθια, γάρτην, ὁδοὺς, ἰστία, κάλους, στεγάσματα τῶν οἰκῶν κτ.λ.

Ἡ ΚΑΛΗ ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Α. Χριστοπούλου).

Ἡ ἄνοιξ', εἶδες, πέρασε.

Τὸ καλοκαίρι γέρασε,
Χειμῶνισσε καὶ πάει.

Καὶ τώρα ἀπηλπισμένα

Τὰ κρήνη ἀριθμισμένα
Τὸ χροῖο τὰ χτυπάει.

Τὰ χόρτα ἐξεράθησαν,

Καὶ τ' ἄρθη ἐμαράθησαν,

Γυμνώθηκε ἡ γῆ,

Τὸ κάλλος τῆς ἐσθύσθη

Ἐς τὸ χάος ἐβυθίσθη,

Ἐς τὴν πρώτη του πηγῆ.

Ταλαίπωρη νεότητα,

Ἰδὲ τὴν ματαιότητα

Τὸ κάλλος ἀπεγράει

Καὶ τ' ἄρθος τῆς καλῆς μας

Καὶ τρυφερῆς ζωῆς μας

Μορόφορα γυρνάει.

Λοιπὸν μὴ συναρπάζεσαι,

Ἐς τὸ μέλλον μὴ ξιπάλεσαι,

Μὴν στέργε τὸ παρόν.

Καὶ ὅσο ἔς τ' ἄρθος εἶσαι,

Ἐπιφροῦρον χαιρόν, ζῆσε.

Μὴ χάνης τὸν καιρόν.

ΕἰΚΟΝΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ἐκ τοῦ τυπογραφείου ΚΟΡΙΝΝΗΣ